

Officiel meddelelse vedrørende kompetenceforhold for lægestuderende ansat som vikar for læge på sygehuse

I anledning af den forestående sommerferieperiode, hvor der erfaringsmæssigt ansættes lægestuderende som vikarer for læger på sygehusene, finder Sundhedsstyrelsen anledning til at præcisere ansvarsforholdene i forbindelse med anvendelse af vikar for læge, delegation af lægeligt arbejde, kompetenceforhold m.v.

Delegation af lægefaglig kompetence

Enhver læge med ret til selvstændigt virke kan i medfør af lægelovens § 6 med enkelte undtagelser delegere en hvilken som helst opgave til en medhjælp, uanset medhjælpens uddannelse og baggrund. Lægen kan som medhjælp benytte såvel autoriserede sundhedspersoner, som lægfolk, herunder lægestuderende.

Ved brug af medhjælp, herunder lægestuderende i lægevikariater, er lægen forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, jf. lægelovens § 6. Lægen har i den forbindelse pligt til at påse, at medhjælpen besidder de nødvendige faglige kvalifikationer i forhold til at udføre en given opgave. Lægen skal desuden i fornødent omfang instruere medhjælpen og løbende føre tilsyn med det arbejde, som den pågældende udfører.

Lægen er ansvarlig for det arbejde medhjælpen udfører, så længe medhjælpen holder sig inden for lægens bemyndigelse. Lægen er i givet fald stillet, som om lægen selv udførte arbejdet, og er ansvarlig for evt. fejl medhjælpen begår.

Udfører medhjælpen opgaver, der ligger uden for bemyndigelsen eller varetager medhjælpen delegerede opgaver i strid med bemyndigelsen, er lægen ikke ansvarlig for opgavevaretagelsen, og medhjælpen kan efter omstændighederne ifalde ansvar herfor i medfør af lægelovens kvaksalveribestemmelser.

Ved sygehusafdelingens anvendelse af lægestuderende som vikarer for læger påhviler det således den for afdelingen ansvarlige overlæge:

- at lægevikarer har de fornødne kvalifikationer til at udføre det arbejde, de ansættes til,
 - at der på afdelingen foreligger de nødvendige instrukser, der over for lægevikaren klart angiver, hvilke opgaver denne må påtage sig og
 - at der på afdelingen foreligger de nødvendige instrukser, der klart angiver hvornår og i hvilke situationer vikaren skal kontakte enten overlægen eller en anden på afdelingen ansat læge.
- Instrukserne skal efter Sundhedsstyrelsens opfattelse have et sådant omfang og indhold, at den lægestuderende ikke på noget tidspunkt kan være i tvivl om bemyndigelsens omfang. Det er således ikke tilstrækkeligt med en bemærkning om tilkald af bagvagt ved mindste usikkerhed, idet det herved reelt overlades til vikaren selv at definere omfanget af bemyndigelsen. Der henvises i øvrigt til Sundhedsstyrelsens vejledning af 20. november 2000 om udfærdigelse af instrukser.

Vagtarbejde

Sundhedsstyrelsen har ikke mulighed for at fastsætte nærmere bestemmelser for i hvilket omfang, der skal være en læge til stede på afdelingen ud over lægevikaren. Det vil afhænge af afdelingens speciale m.v., om det altid vil være nødvendigt at der er en læge til stede for at dække lægevikaren ind i en konkret situation, eller om det kan være forsvarligt, at lægevikaren har mulighed for at tilkalde en læge inden for et givet tidsrum.

Det er således op til den ansvarlige læge på en sygehusafdeling, at vurdere om det er forsvarligt at lade en lægestuderende være alene på en afdeling, hvor bagvagten hertil har tilkaldevagt fra hjemmet. Såfremt det drejer sig om en vagtsituation, hvor en lægevikar retter henvendelse til en bagvagt, er det denne læges opgave at sikre sig at den rådgivning og de instrukser, der gives til lægevikaren, kan udføres af denne på forsvarlig vis. I modsat fald er bagvagten forpligtet til selv komme til stede og overtage patientbehandlingen.

Udførelse af livreddende behandling

Der findes ikke i lovgivningen nogen bestemmelser, der regulerer kompetencefordelingen i relation til denne type behandling. Det må således som udgangspunkt antages, at livreddende behandling kan delegeres til en lægestuderende og styrelsen vurderer, at det må bero på de konkrete forhold (uddannelsesmæssige m.v.) om en læge vil anse det for forsvarligt at delegere sin kompetence i et sådant tilfælde.

Lægelige opgaver der ikke kan delegeres

Der er i visse sammenhænge i henhold til lovgivningen eller som følge af andre forhold påkrævet, at en læge selv forestår en bestemt opgave. Sådanne opgaver kan ikke delegeres. Som eksempler kan nævnes:

Attester til offentligt brug, herunder politi- og forsikringsattester, skal udfyldes og underskrives af en læge for at have retsgyldighed.

Dødsattesten skal udfærdiges af den læge der foretager ligsyn, jf. ligsynslovens §§ 3 og 7. Dødsattester kan ikke udfærdiges af en lægestuderende.

Det er forbeholdt læger at ordinere receptpligtig medicin, og en lægestuderende kan ikke udfærdige recepter til indløsning på et apotek. En læge kan i medfør af den almindelige delegationsadgang delegere ordination af receptpligtig medicin til en lægestuderende, når det drejer sig om indlagte patienter og medicin udleveres fra sygehuset.

Navneskilte

Lægestuderende, der arbejder som vikar for læge på sygehusene, må ikke bære navneskilte, der over for patienterne giver indtryk af at den pågældende er læge. I stedet kan der eksempelvis benyttes betegnelsen »lægestuderende« eller »vikar for læge«.

Sundhedsstyrelsen 4. juni 2001
Michael von Magnus

Sundhedsstyrelsen 4. juni 2001

